

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D.КОА-011 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба диссертатсияи Мавлонзода Сафарали Ҳикматулло дар мавзӯи «Моделсозии математикӣ ва компютерии боркашонии нақлиётҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли Нерӯгоҳи барқии оби Роғун бо истифодабарии методҳои барномасозии хаттӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои физикаю математика аз рӯи ихтисоси 1.1.10. – моделсозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо

Таҳқиқоте, ки дар диссертатсия пешниҳод шудааст, ба яке аз самтҳои муҳими моделсозии муносири математикӣ – таҳияи моделҳои математикӣ ва компютерии оптимизатсияи боркашонӣ бо истифода аз усулҳои барномасозии хаттӣ бахшида шудааст. Ин моделҳо дар ҳалли масъалаҳои логистикаи нақлиётӣ, махсусан дар шароити релефи кӯҳии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳангоми сохтмон ва истифодаи иншооти стратегии муҳим, ба монанди Нерӯгоҳи барқии оби Роғун, нақши калидӣ мебозанд. Дар даҳсолаҳои охир рушди назарраси усулҳои моделсозии математикии масъалаҳои нақлиёт ба мушоҳида мерасад, ки ин омӯзиши чунин моделҳоро боз ҳам мубрамтар мегардонад.

Усулҳои пешниҳодшуда дар қор на танҳо имкон медиҳанд, ки фаҳмиши назариявии масъалаҳои нақлиёти барномасозии хаттӣ васеъ гардад, балки воситаҳои навро барои татбиқи амалии онҳо ҳангоми оптимизатсияи боркашонӣ таъмин мекунанд. Хусусан, таҳқиқот ба рушди усулҳои ҳалли масъалаҳои нақлиёт аз рӯи критерияҳои арзиш, вақт, бо истифода аз методи аппроксиматсияи Фогел, инчунин бо назардошти номуайянии тарифҳо дар асоси назарияи маҷмӯаҳои носаҳеҳ равона шудааст, ки барои логистика, нақлиёт, иқтисодиёт ва идоракунии лоиҳаҳои бузурги инфрасохторӣ ҷолиби диққат мебошад.

Диссертатсияи Мавлонзода Сафарали Ҳикматулло дар мавзӯи «Моделсозии математикӣ ва компютерии боркашонии нақлиётҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли Нерӯгоҳи барқии оби Роғун бо истифодабарии методҳои барномасозии хаттӣ» ба ихтисоси интихобшуда пурра ҷавобгӯ

мебошад. Мазмун ва самти таҳқиқот ба талаботи бандҳои дахлдори (бандҳои 1, 3, 5, 7, 11) шиносномаи ихтисосҳои илмии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 1.1.10 – «Моделсозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо» мутобиқ буда, доираи масъалаҳои пешбинишударо фаро мегирад.

Муаллиф натиҷаҳои илмии худро дар шакли интишорот дар маҷаллаҳои илмӣ, аз ҷумла дар 12 кори илмӣ, ки 6-тои онҳо дар нашрияҳои тақризшавандаи КОА –и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таърифи расидаанд, инчунин дар шакли маърузаҳо дар конференсияҳои байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ пешниҳод намуда, ба таври мукамал муҳтавои асосӣ ва дастовардҳои диссертатсиониро инъикос кардааст.

Интишороти асосии доктараб натиҷаҳои муҳими кори илмиро ба таври пурра ва муназзам инъикос намуда, мазмун ва моҳияти асосии диссертатсияро фаро мегиранд. Онҳо ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пурра ҷавобгӯ буда, аз ҷиҳати миқдор ва сифат барои пешниҳоди диссертатсия ба ҳимоя кофӣ мебошанд. Ҳамзамон, сатҳи илмӣ ва аҳамияти амалии интишорот саҳеҳ будани натиҷаҳои бадастомадаро тасдиқ намуда, саҳми шахсии доктарабро дар рушди самти интихобшуда равшан инъикос мекунанд.

Эътимоднокии натиҷаҳои бадастомада бо асоснокии назариявӣ ва санҷиши амалии онҳо таъмин карда шудааст. Ҳамаи теоремаҳо, тасдиқотҳо ва формулаҳои пешниҳодшуда дар доираи таҳқиқоти диссертатсионӣ бо далелҳои қатъӣ ва исботҳои мантиқӣ асоснок гардидаанд. Натиҷаҳои ҳосилшуда дар асоси усулҳои муосири моделсозии математикӣ, методҳои ададӣ ва барномасозӣ ба даст оварда шуда, дар мисолҳои мушаххаси амалӣ санҷида шудаанд. Ҳамзамон, муқоисаи натиҷаҳо бо қорҳои дигар муҳаққиқон нишон медиҳад, ки онҳо бо дастовардҳои мавҷуда мутобиқат дошта, дурустӣ ва боэътимодии хулосаҳои илмиро тасдиқ менамоянд. Инчунин, татбиқи амалии

баъзе натиҷаҳо ва мавҷудияти санадҳои тасдиқкунанда дараҷаи баланди эътимоднокии таҳқиқотро боз ҳам тақвият медиҳад.

Дар рафти иҷрои кори диссертатсионӣ натиҷаҳои муҳими илмии зерин ба даст оварда шудаанд:

- таҳия ва таҳқиқи усулҳои муосири оптимизатсияи барномасозии хаттӣ барои моделсозии математикӣ ва идоракунии тақсимооти боркашонӣ бо дарназардошти талаботи муосир ба самаранокӣ ва устувории системаҳои логистикӣ, ки имкони баланд бардоштани дақиқӣ ва самаранокии моделсозиро дар шароити динамикӣ фароҳам меоранд;
- омӯзиш ва татбиқи усулҳои ҳалли масъалаҳои банақшагирии оптималии боркашонӣ дар асоси меъёрҳои арзиш ва вақт, аз ҷумла истифодаи усули аппроксиматсияи Фогел барои ҳалли масъалаҳои нақлиётӣ бо хусусиятҳои муайян;
- таҳияи равишҳо ва алгоритмҳои ҳалли масъалаҳои нақлиёт бо тарифҳои номуайян дар асоси назарияи маҷмӯҳои носоҳеҳ, ки барои оптимизатсияи равандҳои логистикӣ дар шароити тағйирёбандаи омилҳои беруна, аз ҷумла дар сохтмони НБО «Роғун», истифода мешаванд;
- таҳия ва татбиқи комплекси барномаҳои компютерӣ барои моделҳои пешниҳодшудаи математикӣ, инчунин гузаронидани як қатор таҷрибаҳои ҳисоббарорӣ бо мақсади санҷиши самаранокии онҳо дар таҳияи нақшаҳои оптималии боркашонӣ.

Диссертатсия аз қисматҳои «Муқаддима», «Тавсифи умумии таҳқиқот», чор боб бо зербобҳо, инчунин бахши «Хулосаҳо», ки зербахшҳои «Натиҷаҳои асосии илмии диссертатсия» ва «Тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳо»-ро дар бар мегирад, иборат мебошад. Дар анҷом бахшҳои «Адабиёт» ва «Феҳристи интишороти илмии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ» ҷойгир шудаанд. Рӯйхати адабиёт 158 манбаъро фаро гирифта, феҳристи интишороти илмии довталаб аз 12 номгӯй иборат аст.

Хулоса

Мубрамии мавзуи таҳқиқот, навғониҳои илмӣ, арзишҳои амалии онро ба назар гирифта, комиссияи экспертӣ ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Мавлонзода Сафарали Ҳикматулло дар мавзуи «Моделсозии математикӣ ва компютери боркашонии нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли Нерӯгоҳи барқии оби Роғун бо истифодабарии методҳои барномасозии ҳатӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои физикаю математика аз рӯи ихтисоси 1.1.10 – Моделсозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо, кори таҳқиқотии мустақилона анҷомёфта буда, ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад ва онро ба ҳимоя қабул намудан мумкин аст.

Комиссияи экспертӣ диссертатсияи Мавлонзода Сафарали Ҳикматулло дар мавзуи «Моделсозии математикӣ ва компютери боркашонии нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли Нерӯгоҳи барқии оби Роғун бо истифодабарии методҳои барномасозии ҳатӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои физикаю математика аз рӯи ихтисоси 1.1.10 – Моделсозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо таҳлил ва муҳокима намуда, чунин қарор қабул кард.

Қарори комиссияи экспертӣ:

1. Диссертатсияи Мавлонзода Сафарали Ҳикматулло дар мавзуи «Моделсозии математикӣ ва компютери боркашонии нақлиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли Нерӯгоҳи барқии оби Роғун бо истифодабарии методҳои барномасозии ҳатӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои физикаю математика аз рӯи ихтисоси 1.1.10 – Моделсозии математикӣ, методҳои ададӣ ва комплекси барномаҳо мутобиқ ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 – юми июни соли 2021, №267 ва бо тағйиру иловаҳо аз 26.06.2023 №295) омода гардида, дар асоси хулосаи комиссияи экспертӣ дар ҷаласаи шурои диссертатсионии 6D.KOA – 011 дар назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба ҳимоя тавсия дода шавад.
2. Муассисаи пешбари диссертатсия Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон таин карда шавад.
3. Пешниҳод мегардад, ки муқарризони расмӣ диссертатсияи мазкур Фарҳод Шоқир - доктори илмҳои физикаю математика, профессори факултети нақшаҳои интегратии Донишгоҳи почта ва

телекоммуникатсияи Чунсини Ҷумҳурии Халқии Хитой ва Начмиддиниён Асадулло Мирзо - доктори илмҳои физикаю математика, дотсент, вакили Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви Кумита оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон таъин карда шаванд.

4. Ба нашру паҳнкунии автореферат ва диссертатсия, инчунин барои дар сомонаҳои Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишгоҳи миллии Тоҷикистон гузоштани эълон оид ба ҳимоя ва гузоштани матни диссертатсия ва автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои физикаю математика,
профессор

Назимов А.Б.

Узви комиссияи экспертӣ:

доктори илмҳои техникӣ,
профессор

Шерзода Н.

Узви комиссияи экспертӣ:

номзади илмҳои физикаю математика,
дотсент

Наимов Н.М.

Имзои Назимов А.Б. –ро тасдиқ мекунам:

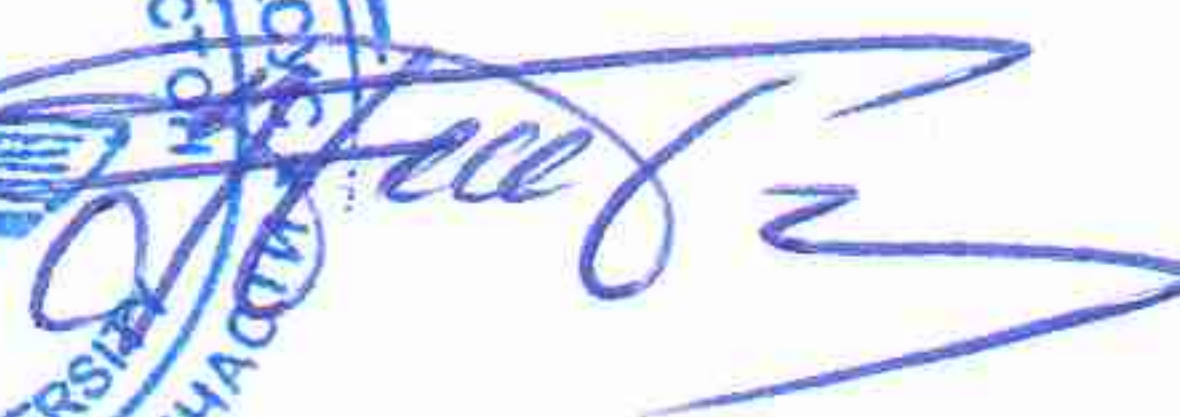
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси ДДХ ба номи Бобочон Ғафуров

Сайдуллозода З.С.

Имзоҳои Шерзода Н., Наимов Н.М. –ро тасдиқ мекунам:

Сардори Раёсати кадрҳо ва корҳои
махсуси ДМТ

Шодихонзода Э.Ш.

13.06.2026